

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

2-maandelijks clubtijdschrift

146

april-mei 2017

verantwoordelijke uitgever
Postbus 105 – 2200 Herentals

Numismatica Herentals EGMP
redactie : Rudy Dillen

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter - secretaris - schatbewaarder - redacteur 0471-329179 rudy.dillen@telenet.be
Koen De Pooter	veilingmeester - waardebeoordelingen 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Frank Lippens	webmaster - archivaris - PDF-tijdschrift 0475-552400 frank.lippens1@skynet.be
Herwig Helsen	bibliothecaris - standhouders 0479-208820 herwig.helsen1@telenet.be

adres	Numismatica – Postbus 105 – 2200 Herentals
rekeningnummer	BE43 0014 2061 3601 GEBABEBB
lidgeld-2017 14 €	lidmaatschap Numismatica Herentals EGMP (20 € voor leden in het buitenland)
10 €	lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals enkel voor leden van andere EGMP-afdelingen (12 € voor leden in het buitenland)
1 €	éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers
gratis toegang	voor -16 jaar, vergezeld van een volwassen lid
aangesloten bij	E.G.M.P. - Koninklijke Vereniging Herentalse Cultuurraad
website	www.numismatica-herentals.be

maandelijks clubactiviteit op de 2e zondag van de maand, 8.30-12u
Parochiezaal St-Antonius - Kapucijnenstraat 7, 2200 Herentals

zondag 9 april 2017 mei niet! - 11 jun - 9 jul - **13 aug 2eZB** - 10 sept

cover: in 1015 stak de Deense Viking, Knoet de Grote, de Noordzee over voor strooptochten op Engelse bodem. In 1017 werd hij door de Deense vloot uitgeroepen tot koning van Engeland en Denemarken. Ter herdenking van deze 1000-jarige kroning bracht *The Royal Mint* zopas dit mooi 5-pond-stuk uit met het gestileerd hoofd van de koning-veroveraar. Op de keerzijde de buste van koning Elizabeth II (zie artikel).

Artikels mogen overgenomen worden mits de gepaste verwijzing.
De auteurs zijn verantwoordelijk voor de inhoud van hun bijdrage.

Tentoonstelling

CLUBNIEUWS

Vanaf 1910 werd in Belgisch-Congo een personenbelasting voor volwassen mannelijke inboorlingen ingevoerd. Als betalingsbewijs werd dan een, elk jaar verschillend, plaatje aan de ongeletterde belastingbetaler uitgereikt Johan Torfs toont de mooiste exemplaren uit zijn verzameling. Een infobundeltje ligt klaar.

Viering clubverjaardag met pannenkoek, taart, koffie en medailles

Traditioneel vieren we onze clubverjaardag tijdens de mei-activiteit. Vermits de zaal die maand echter niet beschikbaar is (en we dan maar ons *jaarlijks verlof* houden), verleggen we de viering naar 9 april. We trakteren alle leden en bezoekers op een pannenkoek/ taart met een koffie/cava/wijn. Hiervoor vindt je in dit tijdschrift de nodige bonnetjes. Voor zij die het digitale tijdschrift ontvangen liggen de bonnetjes klaar op de bestuurstafel, vraag ernaar! Tevens ontvangen een 60-tal leden hun gepersonaliseerde medaille BRIGAND (5j) of POORTER (10j) voor trouw lidmaatschap. Voor een volledige lijst, zie verder in dit tijdschrift.

Bezoek aan de Koninklijke Munt, dinsdag 4 april

Met 14 deelnemers nemen we die dag de trein naar Brussel-Centraal voor de (laatste?) Opendeurdag van de Koninklijke Munt van België. Op het ogenblik van dit schrijven is ons bezoek nog niet toegewezen. Bedoeling is om ook (vrijblijvend) de andere, in de buurt liggende, instellingen van het Museum van de Nationale Bank en het Koninklijk Penningkabinet een bezoek te brengen. Het volledige dagschema wordt nog doorgemailed naar de betrokkenen.

Jaarlijks ledenfeest Numismatica Herentals, zondag 11 juni 2017

Na de clubactiviteit van 11 juni trekken we naar De Boskantien (Wijngaard 26) voor het jaarlijkse clubfeest. Vanaf 12.30u verwelkomen we er elke ingeschrevene met aperitief, koud- en warm buffet en een desserten-assortiment (twv. 25€), een amusante en muzikale act wordt voorzien. Tevens gaan we alweer op zoek naar onze clubkampioen tapschieten, hij ontvangt de zilveren penning en de wisseltrofee. Voor elke deelnemer is een bronzen penning voorzien. We nodigen al onze leden hierop uit! Deelnameprijs: 10€ voor leden, niet leden betalen 15€. Inschrijven kan op 9 april aan de bestuurstafel of tot 1 juni via: rudy.dillen@telenet.be.

Eindactiviteiten

zondag 9 april 2017

11.15u **Trekking van de jeugdtombola** gratis lootje voor -16 jaar
munt + bankbiljet + boek altijd-prijs!

11.20u **Aanwezigheidstombola** gratis voor alle aangesloten leden

- * zilveren 500 frank, 60e verjaardag Boudewijn - België 1990
- zilveren dollar, 100j Charlottetown & Québec - Canada 1964
- * zilveren 1 rand - 1j overlijden Dr. Verwoerd - Z-Afrika 1967
- * zilveren 10 gulden, Beatrix, 50j BeNeLux - Nederland 1994

11.25u **Trekking lootjestombola** 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 20 francs, Napoleon III - Frankrijk 1864
- zilveren 5 frank, Leopold II - België 1872
- zilveren 5 francs, Napoleon III - Frankrijk 1870
- zilveren 10 gulden, 25 jaar koningin Juliana - Nederland 1973
- * zilveren 5 ecu, keizer Karel - België 1987
- * zilveren 50 gourdes, WK Voetbal Argentinië '78 - Haïti 1977
- zilveren 50 schilling, Int. Tuinshow Wenen - Oostenrijk 1974
- zilveren 250 frank, 60j overlijden koningin Astrid - België 1995

met telkens een lekkere fles Solatio rouge, Pays d'Oc - Frankrijk, 2014

11.30u **Start van de clubveiling** tijdig biednummer afhalen!

Tijdens de clubactiviteit van 9 april mogen onderstaande leden hun medaille in ontvangst nemen voor trouw lidmaatschap aan de vereniging:

24x BRIGAND (5j, brons, 70mm): Luc Claes (Herentals), Patrick De Roeck (Lint), Tom Dingenen (Grobbendonk), Martha Dockx (Herselt), Linda Everaert (Zandhoven), Patrick Heylen (Hechtel-Eksel), Eric Janssens (Nijlen), Jozef Janssens (Herentals), Frans Kerckhofs (Lille), Josephine Leysen (Tessenderlo), Arthur, Olivier en Serge Maufort (Koersel), Luc en Kwinten Moors (Kessel-Lo), Chris Peeters (Herenthout), Leo Sebrechts (Zoersel), Dave Stoelen (Heist o/d Berg), Rob Toorenburg (Utrecht), Yvo Torfs (Tielt-Winge), Freddy Van Menxel (Herselt), Alex Van Roy (Veerle), Yann Van Royen (Herentals), Louis Verbiest (Olen).

26x POORTER (10j, alpaca, 70mm): Marcel Augustijns (Grobbendonk), Marieline De Bruyn (Herentals), Harry Dewit (Heverlee), Tom Eijkelenberg (Westerlo), Raymond Feyen (Borgerhout), Steven Goovaerts (Hulshout), Jan Helsen (Herenthout), Adrienne Janssen (Hoboken), Sonja Lammens (Stabroek), Guy Lejeune (Verviers), Roy Mc Gregor (Lebbeke), Michel Paesschesoone (St-Niklaas), Régis Renard (Brussel), Willy Sarphatie (Antwerpen), Kurt Torfs (Herentals), Jos Schyvens (Herentals), Eddy Van den Bulcke (Olen), Georges Van der Meirsch (St-Katelijnenvaver), Hendrik Van Herck (Mol), Raf Van Laere (Hasselt), Wim Van Looy (Herentals), Louis Van Rooy (Ham), Ingrid Verboven (Herentals), Marc Verlooy (Herentals), José Vermeulen (Herselt), Jan Willems (Dendermonde).

Nog afhalen (vorig jaar): **Brigand:** Frans Bellon (Deurne), Johan Colpa (Schiedam), Bart De Vrij (Malle), Freddy Kuijpers (Maasmechelen), Lei Lennaerts ('s-Hertogenbosch), Diederd Loysch (H-Helchteren), Theo Nissen (Terheijden), Pierre Petit (Elsene), Koenraad Rogiers (H-Zolder), Jozef Torfs (Grobbendonk), Hendrik Van Herck (Mol), Gerber Van Nijendaal (Utrecht), Louis Van Rooy (Ham), Luc Verhaert (Geel), Kevin Wolfs (Herentals). **Poorter:** Freddy De Backer (Drogenbos), Ali Hifnawi (Geel), Danielle Horemans (Bouwel), Vic Peinen (Kasterlee), Constant Van Den Broeck (As), Juliaan Van Stappen (Stekene), Hugo Verhaegen (Herentals). **De medailles zijn haalbaar, niet draagbaar!**

Oplossing muntenpuzzel:

5 euro 2016 Georges Lemaître

Toen de inlevertijd verstreken was vonden we 41 strookjes in onze puzzelbox, 40 daarvan hadden het te zoeken woord correct ingevuld: **KOS-MOLOOG**. Voor de schiftingsvraag moest het gewicht geraden worden van de gefossiliseerde ammoniet onder de piramide. **Paul Jacobs** (Grobendonk) sloeg hierbij de nagel op de kop (**271g**) en kreeg de prijsmunt en fles wijn mee naar huis. Proficiat Paul, dank aan alle deelnemers!

vragen

1. Welke nationaliteit had Georges Lemaître?
2. Welk was de burgerlijke status van Lemaître?
3. Aan welke universiteit doceerde hij?
4. Welke term gebruikte Lemaître vóór de term 'bigbang'?
5. Wie gebruikte als eerste de term bigbang?
6. Wat zei Albert Einstein toen Lemaître zijn theorie uitlegde in 1927?
“Your calculations are correct but your physics are abominable”
7. Welke ontdekking gaf de bigbangtheorie een enorme boost?
De roodverschuiving van verre sterrenstelsels door Edwin Hubble
8. Wie is de graveur van deze munt?
9. Waarom werd deze munt uitgegeven in 2016?

antwoorden
Belg
priester
Leuven
oeratoom
Fred Hoyle
Luc Luyckx
50 j. overlijden

5 euro 2016 België, Georges Lemaître

Leopold Verbist

Ø 30 mm, kopernikkel 12 g, 6.000 ex., Brussel, graveur Luc Luyckx

Georges Lemaître (°1894 †1966)

Hij werd geboren te Charleroi op 17 juli 1894 en volgde er de Grieks-Latijnse humaniora in het jezuïetencollege. Zijn vaders glasbedrijf brandde af in 1910 en toen verhuisde het gezin naar Brussel waar zijn vader ging werken als jurist voor de Société Générale. Lemaître studeerde dan voor mijnningenieur en tegelijk wijsbegeerte aan

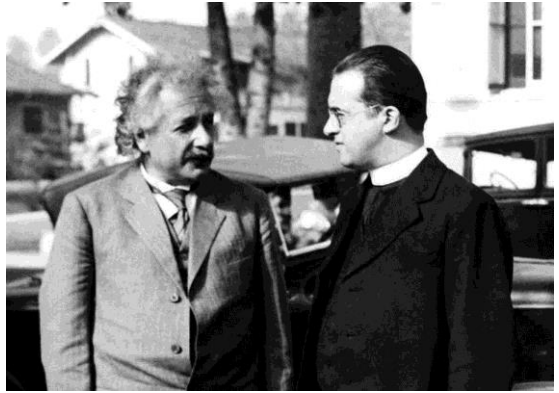

de KU Leuven. De Eerste Wereldoorlog gooide echter roet in het eten en hij kwam terecht als infanterist achter het IJzerfront. Bij het einde van de oorlog was hij adjudant. Hij hervatte zijn studies maar veranderde van richting: Lemaître koos nu voor natuur- en wiskunde en doctorde in 1920. Dan ging hij naar het seminarie in Mechelen en werd priester gewijd in 1923. Tijdens zijn seminarietijd bestudeerde hij de toen vrij nieuwe relativiteitstheorie van Einstein en trok naar verschillende plaatsen in de wereld om zijn kennis bij te schaven: de universiteit van Cambridge (GB), een observatorium in Canada en het Massachusetts Institute of Technology (M.I.T.) in Cambridge (VSA).

De bigbangtheorie

Lemaître ontmoette ook de beroemde Edwin Hubble die ontdekt had dat de Andromeda-galaxie buiten onze melkweg stond, het heelal bezaaid was met sterrenstelsels en het heelal dus vele malen groter was dan tot dan toe gedacht. Hij ontmoette ook Vesto Slipher die vastgesteld had dat het licht van andere sterrenstelsels roodverschoven was ten gevolge van het Dopplereffect. Lemaître kwam dan tot de conclusie dat het heelal moest uitdijen en dat het moest begonnen zijn als een superdichte massa die hij het *oeratoom* noemde. Hij schatte de leeftijd van het heelal tussen de 10 en de 20 miljard jaar wat zeer goed overeenkomt met de huidige schatting van 13,8 miljard jaar.

Lemaître presenteerde zijn theorie op de Solvay-conferentie te Brussel in 1927. Maar van Albert Einstein kreeg hij een afwijzende opmerking te horen: “*Your calculations are correct but your physics are abominable*”. Daardoor ten zeerste geschokt, besloot hij zijn ideeën te laten rusten, weliswaar gelovend in zijn theorie, die evenwel geen weerklank vond in de

Albert Einstein en Georges Lemaître

wetenschappelijke wereld. Einstein geloofde dat het heelal statisch was. Tenslotte zien we van op aarde de sterren ten opzichte van mekaar niet bewegen (wel de planeten). Men heeft maar eerst later begrepen dat dit komt doordat de sterren ontzettend ver weg staan en hoe verder weg hoe trager dingen lijken te bewegen. In werkelijkheid bewegen de sterren met ontzaglijke snelheden.

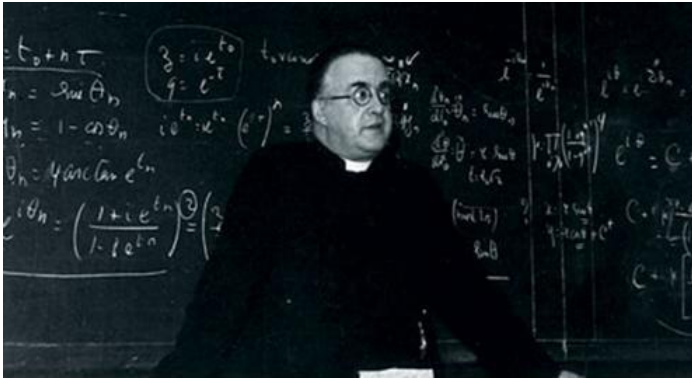
Toen in 1929 Edwin Hubble echter zijn theorie van het uitdijend heelal openbaarde, werd het duidelijk dat dit het idee, dat het heelal begonnen was met een bigbang, een enorme boost gaf. In 1931 had Lemaître te Londen de kans zijn theorie te verdedigen tegen andere wetenschappers en geestelijken rond “*The Evolution of the Universe*”. Ook Einstein stemde toen in met de visie van Lemaître.

Ondertussen was Lemaître ook tot kanunnik bevorderd en benoemd tot voorzitter van de Pauselijke Academie voor Wetenschappen in Rome.

Tegenstanders, waaronder de Britse kosmoloog Fred Hoyle, noemden de theorie spottend de “*bigbang*”, wat later de standaardnaam werd en die veel heeft bijgedragen tot de populariteit van deze theorie. Fred Hoyle lanceerde zelfs in 1948 de Steady-statetheorie, als tegenhanger van de bigbangtheorie, die stelde dat het heelal er altijd was geweest en altijd zal blijven uitdijen.

Nog een andere ontdekking die de bigbangtheorie kracht bijzette is de ontdekking van de kosmische achtergrondstraling door Arno Penzias en Robert Wilson in 1964. Deze wordt beschouwd als een restant van de bigbang. Ondertussen was het wel duidelijk dat de Steady-statetheorie afgedaan had.

Georges Lemaître geeft een lezing aan de KU Leuven

Kort nadien kreeg Lemaître een hartaanval en werd opgenomen in de universitaire kliniek in Leuven, waar hij op 20 juni 1966 overleed.

Paus Pius XII

In de jaren na de publicatie van zijn hypothese van het oeratoom laaide de discussie tussen geloof en wetenschap opnieuw op. Sommige wetenschappers vermoedden dat religie een negatieve invloed had op de kosmologie van de priester. De anti-religieuze theorie van de creatie deed hen veronderstellen dat ze niets anders was dan een pseudo-wetenschappelijke justificatie voor een schepping volgens het boek Genesis. Maar Lemaître bleef de volgende jaren keer op keer het onderscheid aangeven tussen zijn wetenschappelijke werk en hypothesen enerzijds en zijn geloof anderzijds. Hijzelf wilde niet dat zijn hypothese gelieerd werd met het theologische begrip van de schepping. Later verklaarde hij: *“There were two ways of arriving at the truth. I decided to follow them both”*.

Ook de toenmalige paus Pius XII zag in de hypothese de wetenschappelijke uitleg voor de Genesis van de bijbel. De paus wou dit officieel verkondigen. Lemaître zelf bewoog toen, niet zonder moeite, de kerkelijke overheid om daar geen uitspraak over te doen. Immers, als later zou blijken dat zijn ideeën niet juist waren, dan was dat wetenschappelijk geen echt probleem; zoiets gebeurt dikwijls. Wetenschap gaat vooruit met vallen en opstaan. Maar religieus is dat wat anders: vergissingen zijn daar totaal uit den boze! Zeer wijs van Lemaître!

Bibliografie

Wikipedia, *Georges Lemaître*, http://nl.wikipedia.org/wiki/Georges_Lemaître

Dirk K. Callebaut, *Sterrenkunde en...theologie!?*, De sterrenwachter, volume 30 nummer 1, februari 2017.

Dubbelslag van een oord van Johan Theodoor van Beieren, Luik (1744 - 1763). Eerste type van 1744-1746. Een misslag / muntvondst.

Onder het bewind van Johan Theodoor van Beieren (1744-1763) werden er massaal oorden geslagen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er van deze munten misslagen voorkomen. Deze gevonden munt werd een 1e maal normaal geslagen en kwam daarna voor een tweede maal gedeeltelijk terug onder de schroefpers terecht met een extra afdruk als gevolg.

Voorzijde: met bonnet gekroond en gevierendeeld ingebogen wapenschild gelegen op een schuin kruis gemaakt van een staf en een degen. De bonnet boven het wapen onderbreekt de tekst. In de kwartieren 2 en 3 het wapen van Palts (leeuw) en in de kwartieren 1 en 4 het wapen van Beieren (ruiten). Omschrift, welke maar gedeeltelijk zichtbaar is: I. THEODORVS. D. G. BAV. D Bovenaan de voorzijde is de plaats zichtbaar waar de munt voor een tweede maal onder de blote stempel terecht kwam. Binnen een parelrand (van de tweede slag) is nog het kruis en het bovenste deel van de kroon te zien van de eerste slag.

Keerzijde: in het centrum een met bonnet gekroond wapenschildje met daarin het perron van Luik. Om dit wapenschildje zijn in een kruisvorm vier andere wapenschildjes geplaatst. Dit zijn de wapens van Loon (boven), Franchimont (rechts), Bouillon (links) en Horne (onder, welke is overslagen). Het bovenste wapen onderbreekt de tekst. In de vlakken van het door de wapenschildjes gevormde kruis staan de cijfers van het jaartal, op deze munt is enkel bovenaan de 1 en de 7 (lijkt meer op een 1) te zien. Het omschrift: EP. ET. PRIN. LEO. DVX. B. M. F. C. L. H is maar gedeeltelijk zichtbaar. Onderaan zijn binnen een parelrand de letters IN.L te zien van het omschrift PRIN. LEO. waar de munt voor een tweede maal onder de blote stempel terecht kwam. Het jaartal is niet meer te achterhalen

daar de tweede slag dit gedeeltelijk overslagen heeft en dit samen met het wapenschild van Horne.

Daar het een eerste type betreft van Johan Theodoor van Beieren is deze munt geslagen tussen 1744 en 1746. Dit type is ook herkenbaar aan de rechte zijden van de wapenschildjes op de keerzijde.

Bijzonderheden: metaal: koper, diameter: 22-23 mm, massa: 2,97 gram.
Benaming munt: oord/liard.

Literatuur: de Chestret 686 - Dengis 1162 en Vanhoudt G 1346.

Johan Theodoor van Beieren werd geboren in München op 3 september 1703 en overleed in Luik op 27 januari 1763. Hij was toen bijna 60 jaar. Hij was bisschop van Regensburg en Freising en prins-bisschop van Luik. Als zoon van keurvorst Maximiliaan II Emanuel van Beieren volgde hij in 1719 zijn broer Clemens August I op in Regensburg. In 1727 werd hij bisschop van Freising. Hij werd pas in 1730 tot bisschop gewijd. Op 10 maart 1744 werd hij ook prins-bisschop van Luik, wat hij bleef dat tot aan zijn dood in 1763. In 1746 werd hij zelfs kardinaal.

Men komt een dubbelslag/misslag van een oord van Theodoor van Beieren maar zelden tegen op de numismatische markten. Als munt-vondst kan men deze bestempelen als een zeer zeldzame vondst. Deze munt is gevonden in Wurfeld/Maaseik (collectie Koen J.P. Verhees).

Bibliografie

- de Chestret de Hanneffe J., Numismatique de la Principauté de Liège et de ses dépendances (Bouillon, Looz), depuis leurs annexions. Bruxelles 1890.

- Wikipedia: Johan Theodoor van Beieren, Regensburg, wapen van Palts en het prinsbisdom Freising.

- [duiten.nl/Johann Theodor Van Beieren 1744-1763, muntplaats Luik.](http://duiten.nl/Johann_Theodor_Van_Beieren_1744-1763_muntplaats_Luik)

Foto's: Koen J.P. Verhees.

Arnaud Grispén

Jean ELSÉN & ses Fils s.a.

NUMISMATISTS

Zoekertje: wie kan mij helpen aan de volgende muntjes? Alvast dank!

Faeröer: 1 öre 1941 (km1)

Solomon Eilanden: 10 cents 2012 (km235), 50 cents 2008 (km29a),

2 \$ 2012 (km239)

Ik ben bereikbaar op de maandelijkse bijeenkomst in Herentals, of via gsm: 0491/10 19 79, of via mail: bea.scheirs@telenet.be.

Bitcoin letterlijk goud waard

Het Nieuwsblad

De enorme populariteit van de bitcoin heeft de virtuele munt voor het eerst duurder gemaakt dan goud. Eén bitcoin was onlangs ongeveer 1.275 dollar waard. Op datzelfde moment moest 1.228 dollar worden neergeteld voor een *troy ounce* goud (ca. 31g). Even later bereikte de bitcoin met 1.293 dollar zijn hoogste waarde ooit.

Dat de bitcoin goud heeft ingehaald, is een symbolische mijlpaal. De waarde van de doorgaans zeer volatiele bitcoin is dit jaar al meer dan een derde gestegen en ligt nu ruim driemaal hoger dan een jaar geleden, ondanks maatregelen van de Chinese overheid om te voorkomen dat kapitaal massaal het land uitstroomt. De bitcoin is populair bij de Chinezen om valuta-beperkingen te omzeilen. Daarnaast is de bitcoin ook een gewilde belegging gezien de politieke en economische onzekerheid wereldwijd. Daarbij speculeren beleggers op een versoepeling van de regels voor de bitcoin door de Amerikaanse president Donald Trump. *(krs)*

**Pittig drukwerk,
ook in kleine oplages**

**albo DRUKKERIJ
BAUDOÏN**

Drukkerij • Grafische vormgeving
Poederleesteenweg 108 • B-2460 Lichtaart • Tel. 014 55 55 55
e-mail: info@drukkerijbaudoïn.be • www.drukkerijbaudoïn.be

Algemene Vergadering EGMP te Leuven

za 27 mei 2017

Het EGMP nodigt al haar leden vriendelijk uit om aanwezig te zijn op haar jaarlijkse statutaire Algemene Vergadering op zaterdag 27 mei 2017. Gastheer Numismatica Leuven heeft een mooi programma voor u klaar in het historische Stadshuis op de Grote Markt:

- 9.30u onthaal met koffie en ontbijtkoeken
- 10u academische zitting in de gotische raadzaal
- 11u voordracht door Hugo Vanhoudt
- 12u receptie en uitreiking van de gratis aanwezigheidspenning
- 13u middagmaal in Brasserie Domus, Tiensestraat 8
- 15u brouwerijbezoek en stadswandeling o.l.v. een gids
- 17u einde

De **EGMP-penning-2017** zal beschikbaar zijn op de A.V. aan de kostprijs van zilver: 40 € en gepatineerd brons: 8€, enkel via voorafbetaling op rekening van het EGMP: BE48 9795 4273 6627 (BIC: ARSPBE22), vóór 1 april. De voorzijde van deze penning toont een sterling met leeuwenschild van hertog Jan I van Brabant en uitgegeven vanaf 1273.

Diner Om deel te nemen aan het middagmaal, gelieve 40 euro p.p. te storten op rekening van Numismatica Leuven: BE07 9791 4575 8366 (ARSPBE22) met vermelding van 1 vlees of 2 vis, tot uiterlijk 15 mei.

voorgerecht: kaas- en garnaalkroket met slaatje en Frans brood

hoofdgerecht: 1. varkenshaasje met champignons en slaatje, frietjes

2. kabeljauwhaasje met preisaus en slaatje, kroketten

dessertbordje: chocomousse-crème brulée-specumisu-advocaat

Opgedragen penning De penning-2017 (30mm) van meest verdienstelijke persoon wordt dit jaar opgedragen aan zowel Raymond De Marie (EGMP-penningmeester van 2012 tot 2016) als aan Jean-Claude Martiny (EGMP-secretaris van 2015 tot 2017). Proficiat heren!

Gouden tombola! Hebt u 6 stempels op uw lidkaart-2016 verzameld, overhandig dan deze kaart op de A.V. aan de EGMP-secretaris, of geef ze mee met uw clubvoorzitter. Zo maakt u kans op één van de 5 gouden munten!

Publicatieprijs 2017 Jeugdcommissie K.N.G.M.P.

De Jeugdcommissie van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Munt- en Penningkunde heeft als doel numismatische studies en onderzoek te promoten onder een jonger publiek van onderzoekers, studenten en muntliefhebbers. Om deze doelstelling te ondersteunen verleent de Jeugdcommissie een bedrag van maximaal 750 euro aan een jonge onderzoeker of (research)masterstudent om zijn/haar onderzoek te publiceren als een monografie (minimum 40 pagina's). Dit bedrag dient gebruikt te worden voor de financiering van de publicatiekosten. De monografie moet handelen over een numismatisch onderwerp dat een link met (de) Nederland(en) heeft. Gegadigden mogen niet ouder dan 35 jaar zijn op 31 December 2017. Dossiers in het Nederlands of het Engels dienen bij info@koninklijkgenootschap.nl ingediend te worden ten laatste op 1 juli 2017. Onderwerp van uw email dient op de volgende wijze opgesteld te zijn: "Publicatieprijs Jeugdcommissie_Achternaam". Deze dossiers bevatten de volgende documenten:

- een motivatiebrief met contactgegevens en een referentnaam
- een (voorlopige) draft van de monografie
- een begroting voor de publicatiekosten

Inzendingen worden door een professionele jury beoordeeld op basis van de originele invalshoek van de monografie, de relatie tot Nederland, de bijdrage aan het wetenschappelijke debat en leesbaarheid. Voorwaarde voor ontvangst van de financiering is een vermelding van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Munt- en Penningkunde in het voorwoord van de monografie. Het staat vrij een eigen uitgever te zoeken.

Voor verdere vragen : Dr. Liesbeth Claes (l.claes@hum.leidenuniv.nl).

Op komst!

een kwartetspel over Numismatiek

Mede door het gegeven dat mensen zo af en toe eens een gezelschapsspel willen spelen met hun (klein)kinderen zónder digitale poespas én ter bevordering van de numismatiek, wil een werkgroep binnen het EGMP een kwartetspel ontwikkelen met munten. Komen hierin aan bod met telkens een set van 4 kaarten die bij elkaar horen: Grieken, Romeinen, Kelten, Byzantijnen, Vroege Middeleeuwen, Spaanse Nederlanden, België, de Nieuwe Tijd en de Euromunten. Bedoeling is dat het kaartspel klaar is met de A.V. van het EGMP en dan kan verdeeld worden aan de verenigingen.

How they died: Overstriking and reminting in the Greco-Roman world

Het Koninklijk Penningkabinet organiseert op vrijdag 19 mei 2017 haar **5e International Numismatic Conference** in de Koninklijke Bibliotheek, Kunstberg, 1000 Brussel:

Programma:	<i>Postumus over Trajanus</i>
10.00u	Welcome - Robert Nouwen
10.15u	Introduction - Fr. de Callatay & J. van Heesch
10.30u	Reminting in Medieval England - Martin Allen
11.00u	Comment classer les monnaies grecques? - Olivier Picard
11.30u	break
11.45u	Overstriking in the Greek world - François de Callatay
12.15u	Les refrappes dans le monde grec - Christophe Flament
12.45u	lunch (10 euro)
14.15u	Revaluation overstrikes in the Roman Republic - McCabe
14.45u	The crisis of small change in central Italy - Clive Stannard
15.15u	break
15.30u	Reminting in Roman provincial coinage - Bernard Woytek
16.00u	Overstriking in the 3rd century AD - Johan van Heesch
16.30u	Deux fausses 'bonnes raisons' à la refraappe - J-M Doyen

Deelname is gratis, enkel aanmelden, via mail: medals@kbr.be

Niets dan glunderende gezichten bij de huldiging van Leopold Verbist (Verdienstelijk clublid 2015-16), zijn Mia (vaste clubmedewerkster) en Wim Van Looy, zopas gekroond tot Belgisch kampioen G-badminton.

Door het decreet van 2 mei 1910 werd in Belgisch-Kongo een personenbelasting voor de inlanders ingevoerd. De zogenaamde hoofdbelasting gold voor alle valide en volwassen mannelijke inboorlingen, en werd door de Gouverneur-generaal van de kolonie voor ieder district afzonderlijk bepaald.

Voor de polygame belastingplichtigen was er een aanvullende belasting van 2 frank per gezonde vrouw, met uitzondering van de eerste...

De kwitantie als bewijs van betaling was een metalen plaatje waarvan de vorm en beeldenaar ieder jaar veranderden. Dit maakte het de ongeletterde inboorling makkelijker om het uitgiftejaar te herkennen. De kwitanties waren voorzien van een gaatje om aan een touwtje gedragen te worden. Later kregen ze ook 2 gleuven, zodat ze als armband konden gedragen worden.

De plaatjes werden in hoofdzaak door de Brusselse medailleursfirma Ponson vervaardigd. In 1940 kwam er een einde aan deze in onze ogen toch wel op zijn minst merkwaardige praktijk.

Heel wat van deze plaatjes kregen achteraf een tweede leven als gerecu-pereerd metaal, werden vernietigd door de belastingplichtige uit zoete wraak of verweerden en versleten in het vochtige, warme klimaat nadat ze een jaar lang in contact kwamen met het zoute zweet van de hardwerkende belastingplichtige... Ze zijn met andere woorden eerder zeldzaam.

Tijdens de clubactiviteit van 9 april stelt ons lid, Johan Torfs, zijn mooiste exemplaren van deze belastingsspenningen tentoon.

Belastingspenning uit 1930 met afbeelding van een machete voor een achtergrond van 3 palmbomen

1	7.00	16	11.00	31	3.25	46	5.00	61	2.75
2	12.50	17	19.00	32	2.00	47	11.00	62	2.75
3	8.50	18	2.00	33	8.50	48	31.00	63	-
4	-	19	12.00	34	4.50	49	-	64	-
5	200.00	20	5.00	35	1.00	50	17.00	65	1.00
6	7.00	21	5.00	36	1.00	51	5.00	66	1.00
7	1.00	22	12.50	37	3.25	52	1.00	67	-
8	3.75	23	1.00	38	-	53	-	68	5.00
9	23.00	24	1.00	39	5.00	54	6.50	69	-
10	23.00	25	10.00	40	1.00	55	1.75	70	-
11	23.00	26	-	41	1.00	56	27.50	71	2.00
12	22.00	27	1.00	42	1.50	57	-	72	9.00
13	-	28	-	43	10.00	58	6.00	73	-
14	7.00	29	18.00	44	7.50	59	1.00	74	-
15	22.00	30	-	45	5.00	60	1.00	75	5.00

Veilingmodaliteiten

- elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, de clubveilingmeester.
- deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam van de inbrenger, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend. Deze formulieren zijn te bekomen aan onze bestuurstafel, ze kunnen tevens gedownload worden van de clubwebsite: www.numismatica-herentals.be/veiling
- elkeieder haalt tijdig vóór de veiling een biednummer af aan de tafel.
- door dit nummer duidelijk zichtbaar op te steken zal het bod automatisch verhogen, het lot wordt toegekend aan de hoogsteieder.
- het bod wordt verhoogd als volgt:

- 1–5 €:** +25 cent
- 5–10 €:** +50 cent
- 10–50 €:** +1 euro
- 50–100 €:** +2 euro
- + 100 €:** +5 euro

- na afloop van de veiling, en na contante betaling, kunnen de kopers hun loten in ontvangst komen nemen.
- onmiddellijk hierna wordt afgerekend met de inbrengers
- de veilingkosten bedragen: 5 % voor de koper, 5 % voor verkoper
- bij gouden munten wordt geen opgeld gerekend.
- niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven.

Veel succes !

nr	land	munt		kwal	mat	inzet	
1	Rome	Lucius Verus	denarius Prov Deor TRP COSII 218-222	F/ZF	Ag	20.00	
2		3 bronsmunten, met laagje vernis		div	AE	2.00	
3		Salonina	antoninianus met kz. Vesta 253-268	ZF	AE	1.00	
4	Brabant	Maria-Theresia	oord – Antwerpen 1745	F	Cu	1.00	
5		Maria-Theresia	schelling – Brugge 1753	F-	Ag	2.50	
6		Jozef II	oord – Brussel 1782	F	Cu	1.00	
7	Luik	Theodore de Bavière	plaquette 1752	F-	Ag	2.50	
8	België	Leopold I	1/2 frank gelauwerd 1834	ZG/F	Ag	5.00	
9		Leopold II	2 centimes 1869	ZG/F	Cu	1.00	
10		Leopold II	1 frank 1830-1880 1880	ZF	Ag	1.00	
11		Albert I	5 francs – 1 Belga - pos. A 1930 FR	ZF	Ni	1.50	
12		Albert I	5 frank – 1 Belga - pos. A 1932 VL	ZF	Ni	1.50	
13		Albert I	50 centimes 1918 V/FR	ZF	Zn	2.00	
14		Albert I	50 centimes 1911 FR	ZF	Ag	1.00	
15		Albert I	1 frank 1933 FR + 50 cent. 1933VL	ZF	Ni	1.00	
16		Boudewijn	500 frank 1990 VL	FDC	Ag	8.00	
17		Boudewijn	500 frank 1990 FR	FDC	Ag	8.00	
18		Stad Gent	1 Frank betaalbaar 1-1-1919 1915	ZF	AE	1.00	
19	Colombia	Republiek	8 reales (gaatje) 1820	ZG/F	Ag	15.00	
20	Congo	Republiek	100 Fr. O.S. – Boksen (5000 st.) 1992	FDC	FeNi	5.00	
21	Denemarken	Christian IX	10 öre 1897	F/ZF	Ag	1.00	
22	Duitsland	Bayreuth	20 kruizer 1762 CLR	ZF	Ag	15.00	
23		Republiek	2 mark Max Planck (R!) 1959 F	ZF	CuNi	10.00	
24	Frankrijk	Republiek	10 centimes 1873 A	ZF	Cu	1.00	
25		Republiek	2 centimes 1877	F	Cu	1.00	
26		Republiek	francs (vervalsing!) 1962	Pr	CuNi	1.00	
27	Gr.-Brittann.	Elizabeth II	4 x Crown Size (herdenkingsmunten)	ZF	CuNi	1.00	
28		Georges IV	1 farthing 1836	ZF	Cu	1.00	
29	Italië	Umberto I	5 lire 1879	ZF+	Ag	20.00	
30	Oostenrijk	Republiek	2 gulden (jubileum Franz-Joseph I) 1879	ZF	Ag	15.00	
31	Polen	Sigismund III	3 polker 1622	F	Ag	1.00	
32	Servië	Peter I	50 para 1915	Pr	Ag	2.00	
33	Tunesië	Republiek	5 francs 1946	Pr	AlAE	1.00	

24

29

30

33

34

35

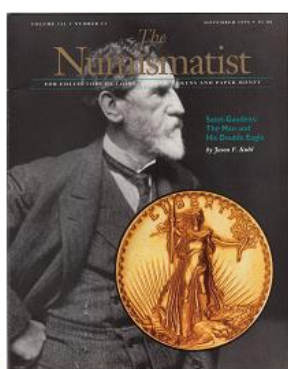
36

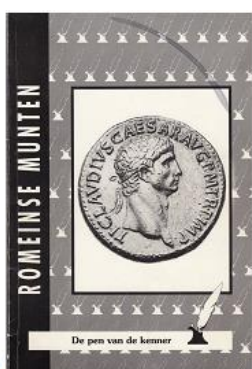
40

nr	item	beschrijving			kw	mat	inzet
34	USA	Republiek	3 cent – type I	1852	F/F-	Ag	15.00
35	USA	Republiek	1 dime	1918 S	ZF+	Ag	1.00
36	Zambia	Republiek	1000 kwacha (kz. 200 eurobiljet)	1998	FDC	CuNi	5.00
37	Zweden	Frederick I	1 öre	1747	F	Cu	1.00
38	penning	Filip & Mathilde		ZJ	FDC	-	1.00
39	jetons	2 stuks: 15 cts. Expo Gent 1913 + 25 cts. Brasserie Conscience			div	AE	2.00
40	divers	België	zilver 1 franc, vermaakt tot hangertje 1914		ZF	Ag	2.50
41	loten	België: album, ook moeilijker jaren			div	div	25.00
42		België: 24 munten			div	div	1.00
43		België: 11x 2 centimes Leopold I			div	div	1.00
44		Belgisch Congo: 24 munten			div	div	2.00
45		Duitsland: 12 munten DDR			div	div	1.00
46		Frankrijk: 11 munten in munthouder			div	div	1.00
47		Monaco: 14 munten			div	div	1.00
48	loten	Portugal:	album met 89 munten	1883-1991	div	div	1.00

nr	item	beschrijving			kw	mat	inzet	
49	loten	Rusland:	13 oudere kopermunten	1810-111	div	Cu	7.50	
50		Azië: 39 munten			div	div	1.00	
51	medaille	«A ceux qui ont secourue la france envahie» Prouve		1919	ZF+	AE	5.00	
52	penning	Lady Diana - 5 dollar, Marshall Islands (in etui)			FDC	CuNi	1.00	
53	sets	België	FDC-set (nieuw, ongeopend)	1989	FDC	div	5.00	
54		België	FDC-set	1981	FDC	div	1.00	
55		België	reeks van alle 1 fr Rau 1952-1988		div	CuNi	10.00	
56		2 st. Frankrijk 1/2 fr (1987) + Gr.-Britannië 1/2 penny (1966)			FDC	div	1.00	
57		Italië	Pius IX zilver 1 lire, vermaakt + verguld		ZF	Ag	2.50	
58	tijdschriften	The Numismatist USA (10 ex.)			ZF	papier	1.00	
59	boeken	Romeinse Munten - Luc Vandamme		1992	ZF	papier	1.00	
60		Les Monnaies de la Principaute de Liège - A. Mignolet			1986	nieuw	papier	1.00
61	biljetten	België	4 verschillende types 100 frank		div	papier	10.00	
62		België	100 frank Beyaert (zonder handtekening)		ZF	papier	2.50	
63	biljetten	Brazilië	3x 2 cruzeiros	ZD	div	papier	1.00	

58

59

61

Nr	item	beschrijving			kwal	mat	inzet	
64	biljetten	Ghana	2.000 cedis	23-02-1996	Pr	papier	1.00	
65		Hongarije	1.000.000 milpengo	1946	ZF	papier	1.00	
66		Italië	2.000 lire (Galileo)		ZF	papier	1.00	
67		Kroatië	20 kuna	2012	ZF+	papier	1.00	
68		Laos	5 + 10 + 20 + 50 kip		FDC	papier	2.00	
69		Libanon	100 livres		F/ZF	papier	1.00	
70		Luxemburg	3 x 100 francs	1980 + 1981	ZF	papier	1.00	
71		Nederland	5 gulden	1973	FDC	papier	2.50	
72		Roemenië	1 leu	2005	FDC	papier	1.00	
73		Tunesië	10 dinars	15-10-1980	F/ZF	papier	1.00	
74		Zweden	5 kronen	1972	ZF+	papier	1.00	
75	biljetten	wereld	lot van 6 biljetten		div	papier	1.00	

65

72

div = divers
Ag = zilver

F = fraai
AE = brons-koper

ZF = zeer fraai
Fe = ijzer

Pr = prachtig
Cu = koper

FDC = fleur de coin
Ni = nikkel

UNC = uncirculated
Al = aluminium
Sn = ti

Nieuwe 2-euro herdenkingsmunten 2017

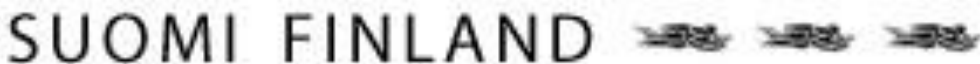
San Marino - 750 jaar Giotto, 1267-2017

Het ontwerp van Luciana de Simoni toont het portret van de Italiaanse middeleeuwse schilder-architect Giotto di Bondone, ernaast de klokkentoren van de kathedraal van Firenze. De munt verschijnt eind maart met een oplage van 70.500 ex, in een BU-coincard weliswaar.

Finland - 100 jaar Onafhankelijkheid

In het mozaïekdesign van Simon Örnberg zou aan de rechterkant de landkaart van Finland te vinden zijn ... SUOMI 1917 - FINLAND 2017. Muntplaats: Vantaa (FI). De munt wordt uitgebracht in april, met een oplage van 2,5 milj. stuks.

Italië - 2000 jaar overlijden van Titus Livius

De munt herdenkt de 2.000ste sterfdatum van de bekende Romeinse geschiedschrijver Titus Livius (°59vC, †17nC, Padua) die leefde ten tijde van keizer Augustus. Het ontwerp is van Claudia Momoni, de munt verschijnt in de loop van 2017 met een oplage van 1,5 miljoen ex.

Portugal - 150j Polícia de Segurança Pública

Ontwerper Jose de Guimaraes toont op de beeldzijde enkele menselijke figuren en gebouwen die de bevolking en de staat Portugal symboliseren. Daarnaast de 3 grondwettelijke burgerrechten: Direitos-Liberdades-Garantias (Recht-Gelijkheid-Zekerheid). uitgiftedatum: 18 juli, oplage 650.000 ex.

Een vikingveroveraar wordt koning van Engeland Joris Frederickx

Voor het zoveelste jaar op rij verrast The Royal Mint (Llantrisant, Pontyclun CF72 8YT, United Kingdom) alweer door de uitgifte van een jaarlijkse muntenset in zeer hoge kwaliteit. En opnieuw bewonderen we naast acht gebruikelijke denominaties met het jaartal 2017 een vijftal speciale uitgiften. Naast een 50P-stuk (Sir Isaac Newton), twee £2-stukken (Jane Austen en Luchtvaart tijdens WO I) en een £5-stuk (House of Windsor) trok vooral de £5 met op de keerzijde een gestileerde afbeelding van 'King Canute' onze aandacht.

King Canute of koning Knoet de Grote (994/995 – 1035)

Specificaties

Denominatie: £5
Allooi: koper-nikkel
Massa: 28,28g
Diameter: 38,61mm
Kwaliteit: brilliant UNC
Ontwerper vz: Jody Clark
Ontwerper kz: Lee R. Jones

‘... Maar tegen het einde van de X^e eeuw kwam de koning van Denemarken, Sven (Gaffelbaard) († 1014) zijn landslieden te hulp; hij veroverde Mercia, Eastanglia en Wessex en dwong koning Ethelred de wijk naar Normandië te nemen. Zo was Engeland eindelijk politiek aan Scandinavië gebonden. Deze band werd nog nauwer onder Svens zoon, Knoet († 1035), die evenals zijn vader tegelijkertijd koning van Engeland en Denemarken was. Angelsaksische zendelingen hebben in deze tijd het Christendom naar Zweden en Noorwegen gebracht.

Deze stand van zaken kon echter niet duurzaam zijn. Scandinaviës kracht is nooit groot genoeg geweest om andere landen blijvend te overheersen. Met de Deense expansie in de XIe eeuw moest het wel gaan als met die van Denemarken in de XVIe eeuw onder Gustaaf Adolf en in de XVIIIe onder Karel XII: de militaire macht waarop zij steunde was te spoedig uitgeput. Onder Knoets opvolgers, Harald en Hartaknoet, geraakte het Deense koningshuis in verval. ...’ (1)

Dat zelfs de veroveringstochten van Knoet's vader in Engeland nog geen blijvend succes waren, blijkt uit het volgende:

‘Als zoon van Sven Gaffelbaard van Denemarken werd Knoet in 1014 door de Deense vloot tot koning uitgeroepen, maar wat later werd hij gedwongen dit land (Engeland) te verlaten. Maar hij keerde in 1015 terug om in Wessex strooptochten te houden. Toen Ethelred II stierf, bleef zijn zoon, Edmund Ironside, zich tegen de Deense indringers verzetten. Van deze laatste zijn er geen munten bekend. Na diens dood in 1016 werd Knoet de onbetwiste koning van Engeland. Het volgende jaar consolideerde Knoet zijn positie door met Emma van Normandië, de weduwe van Ethelred II, in het huwelijk te treden.

Er is een hoge mate van regionale variatie in de stijl van de matrijzen, voornamelijk in de Quatrefoil-stijl. Hiervoor adviseren we de lezers volgende bron te raadplegen: M.A.S. Blackburn en C.S.S. Lyon, ‘Regional die production in Cnut’s Quatrefoil issue’ in *Anglo-Saxon History*, ed. M.A.S. Blackburn (Leicester: 1986), 223-72.

De munten vertonen aanzienlijke massaschommelingen in en tussen de soorten. ‘(2)

Edmund Ironside (links) in een gevecht met Knoet de Grote (rechts) tijdens de Slag van Assandun op 18 oktober 1016 (3)

Dat Knoet na zijn verovering in Engeland niet stilzat, blijkt uit de volgende tekst:

‘ ... Hij veroverde de Engelse troon op Ethelreds zoon, Edmund Ironside, tijdens de Slag van Assandun, en zo begon een periode van veroveringen in heel noordelijk Europa. Nog voor het einde van zijn regering omvatte zijn rijk ook nog Denemarken, Noorwegen en maakte hij ook nog aanspraak op een deel van Zweden.

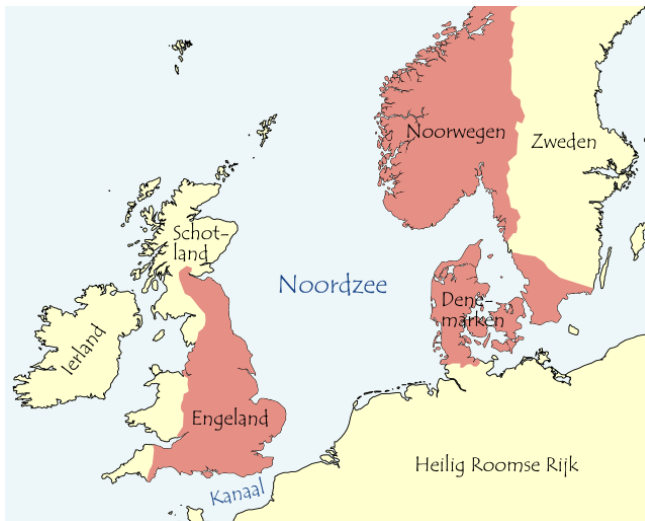
In 1017 werd Knoet tot koning van Engeland gekroond.

Misschien is Knoet nog het best in herinnering gebleven door het verhaal van ‘Knoet en de golven’. Deze legende kort samengevat: *“Zo zat hij op een keer op zijn troon, ergens aan de waterkant. Daar beval hij het opkomende water zich terug te trekken.”* Dit wordt vaak geïnterpreteerd als wilde hij daarmee aantonen hoe groot zijn macht wel was, zo groot dat hij zelfs de zeeën kon beheersen.

Maar de vroegste versie van het verhaal toont Knoet als een nederige koning, die zijn vleierende hovelingen wil tonen dat, in vergelijking met de kracht van God, hij maar een doodgewone mens was.

Misschien is het wel verrassend vast te stellen, dat Knoets grote veroveringen, als heerser van een uitgestrekt rijk rond de Noordzee en als gekroond hoofd van Engeland, vandaag grotendeels vergeten schijnen te zijn. Toch hebben zijn verwezenlijkingen de weg geëffend voor de natie, zoals we Engeland vandaag kennen.’ (4)

Kaart van de gebieden onder de heerschappij van Knoet de Grote (3)

De ontwerper van de keerzijde van de munt

Als ontwerper verbonden aan de Royal Mint studeerde Lee R. Jones animatie aan de Universiteit van Wales, voordat hij ging werken voor bedrijven zoals Siriol Productions en Cartoon Cymru, die voor film en tv animaties maken. In 2014 werd zijn portretwerk door de ‘Society of Portrait sculptors’ getoond, die in London een jaarlijkse tentoonstelling houdt. (4)

Enkele munten van Knoet (1016-1035)

Quatrefoil type Penny

munter: Winas of Crewkerne
S.1157

Pointed Helmet type Penny

munter: Witherin of York
S.1158

Short Cross type Penny

munter: Widia of Steyning.
S.1159

Geraadpleegde bronnen:

(1) Henri Pirenne, *Geschiedenis van Europa, vol. I, Van de invallen tot de XVIE eeuw, boek VI, De opkomst van de westelijke staten, I.-Engeland*, p. 128. Uitgeversmaatschappij 'La Renaissance du Livre' N.V.

(2) *Coins of England & The United Kingdom – Pre-decimal issues – 50TH Edition Standard Catalogue of British Coins – p. 133 CNUT, 1016-1035* – Spink 2015

(3) https://nl.wikipedia.org/wiki/Knoet_de_Grote

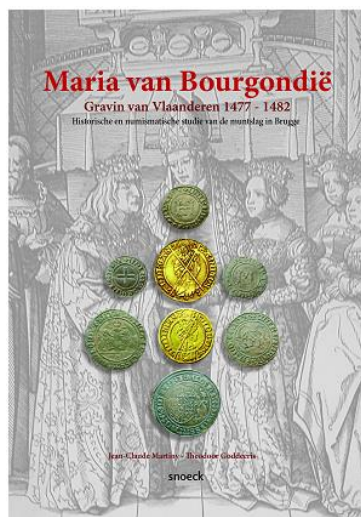
(4) *2017 United Kingdom Annual Coin Set – The commemorative and circulating coins of the year – Viking Conqueror, English King*. The Royal Mint, Llantrisant, Pontyclun CF72 8YT, United Kingdom

NIEUW! Maria van Bourgondië, gravin van Vlaanderen 1477-1482

Toen Maria van Bourgondië in 1477 na het sneuvelen van haar vader Karel de Stoute op 6 januari, het Bourgondische rijk erfde, ging de Franse koning Lodewijk XI, die haar dooppeter was, onmiddellijk over tot de aanval. De Franse koning had het hertogdom Bourgondië en het vrijgraafschap Bourgondië (Franche-Comté) reeds na enkele dagen veroverd en bezet. Eind januari was Lodewijk XI al meester van heel Picardië en bedreigde hij de graafschappen Saint-Pol en Artesië.

Ook het huwelijk van deze jonge hertogin was een actuele aangelegenheid. Er waren tal van pretendentes, maar haar keuze viel op de zoon van de Duitse keizer Frederik III. Het huwelijk met Maximiliaan van Oostenrijk werd ingezegend op 19 aug in de kapel van het Prinsenhof in Gent. Dit gearrangeerd huwelijk bleek echter uit te groeien tot een ware idylle. Op 22 juni 1478 werd Filips (de Schone) geboren in Brugge. De wens van Karel de Stoute was vervuld: een mannelijke opvolger! Maximiliaan van Oostenrijk zou in aug 1479 een heel belangrijke overwinning boeken op Lodewijk XI. De Franse koning had Vlaanderen gewapenderhand niet kunnen veroveren en daarom paste hij nu een politiek van verbrande aarde toe. In Gent en Brugge werden belastingen geheven om de grootste noden te lenigen, wat onvermijdelijk tot opstanden leidde

Toen Maria van Bourgondië in 1482 overleed had zij de voorbije jaren de muntslag van wijlen haar vader verder gezet: goudgulden, halve goudgulden, dubbel vuurijzer, vuurijzer, groot, halve groot, kwart groot en dubbele mijt. De munten werden geslagen in het munthuis in Brugge.

Archieven werden getranscribeerd, o.a. ordonnanties, rekeningen en busboeken. Dit onderzoek heeft ook geleid tot een herziening van de alom gehanteerde muntmeestertekens en chronologie van het dubbel vuurijzer, waarbij de archaische 8 hierbij doorslaggevend is.

Dit boek is voorzien halverwege 2017: 21 x 29,7 cm, hardcover, 368 pagina's, vierkleurendruk, 70 euro incl. BTW, excl. verzendkosten (binnenland 10 euro)

Uw bestelling sturen aan: Jean-Claude Martiny – Grotekapellelaan 78, 9340 Lede, e-mail: martiny-biebuyck@telenet.be

vr 7 april 9.30-17u **Numismata Wenen**
Congress Center der Reed-Messe, Wien

za 8 april 9.30-15u
www.numismata.de

ma 17 april **27e Grote Ruildag** 9-15u
EGMP Brugge en Het Vrije

KTA - Rijselstraat 3, 8200 St-Michiels-Brugge
numismatica@telenet.be 050 825 372

za 22 (9-18u) **Spring PaperMoneyFair Maastricht** zo 23 (10-16u)
De Polfermolen Plenkertstraat 50, Valkenburg a/d Geul - Maastricht
eijsermans-events@t-online.de www.papermoney-maastricht.eu

zaterdag 22 april 9.30-17u

Diestse Studiekring voor Numismatiek

Studiedag met lezingen en ledenveiling

Numismatiek in de turbulente periode 1789-1830

zaal Elckerlyc - Cult. Centrum Begijnhof - Diest
diest44@hotmail.com

zo 23 april **Intern. Verzamelbeurs - AEN La Louvière** 7.30-15u
Taverne 'Le Pagnol' Rue des Ateliers 7, 7100 Haine Saint-Pierre
pascal.papleux@outlook.be 064 212 573 EGMP: gratis

zo 23 april **Grote Internationale Muntenbeurs Luxemburg** 9-16u
Au Casino 2000 Rue Th. Flamming, L-5618 Mondorf-les-Bains
cerclenumislux@yahoo.com Marco Valenti +35 2 621 185 786

Numismatische agenda

april 2017

za 1	EGMP Dendermonde -t'Klokske -Pijndersln 90, Denderm N.K. Hasselt - Cult. Centr. Vergaderzaal 1, 3500 Hasselt Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel	12-17u 13-17u 12.30-17u 8-11u
zo 2	EGMP Leuven - Palais d Buc's, JP Minckelersstr, Leuven EGMP ZW-Vlaan - Kartouchke, Ingelmunsterstr. Izegem AEN Couvin - La Ruche - Place Gén. Piron, 5660 Couvin N. Edelweissje - St-Katarina, N. Cleynaertsiaan 1, Hasselt	9-12.30u 8.30-12u 9-12u 8-12u
di 4	AEN Brussel - Bowlmaster, Rue Van Zande 45, 1080 Bru	vanaf 18u
za 8	EGMP Antverpia - Rugehof, Fr. V. Dijkstr. 46, Deurne AEN Nijvel- Coll. St-Gertrude-Faubourg de Mons, Nijvel AEN Verviers- École St-fiacre, Rue du Husquet 26, Dison Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel	12.30-16u vanaf 14u 8-12u 12.30-17u 8-11u
zo 9	EGMP Herentals -St-Antonius- Kapucijnenstr Herentals AEN Vielsalm - salle du Quartier de la gare, Vielsalm N.K. St-Truiden - Oud Atheneum - Zoutstraat, St-Truiden Wase Ruilclub - Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas	8.30-12u 8.30-12u 8-11.30u 9-12u
ma 10	EGMP Brugge – C.M. - Moerkerksestwg. 118, B-St-Kruis	vanaf 19u
di 11	NK Zeeland - Hof van Buren - Oranjeln. 19, Middelburg	18.30-21u
wo 12	NK. Brabant - Bar Le Duc, Korenbrugstr, sHertogenbosch	20-21.30u
vr 14	N.K. Berthout - Offendonk - Den Haes 8A, St-Kat-Waver	19-22.30u
za 15	Gent West MC – Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel	12.30-17u 8-11u
zo 16	EGMP ZW-Vlaand- Willem Tell - Brugsestr 20, Kortrijk AEN Luik - Collège St-Servais - 104 rue St-Gilles, Luik Numismatica Wetthra - CC De Poort, Markt 27, Wetteren Go Collections - Centre Culturel - Rue Haute 1, Gosselies	13-16u 8.30-12u 9-12.30u 8.30-12u
ma 17	27e Grote Ruildag - EGMP Brugge K.T.A. - Rijsselstraat 7, 8200 St.-Michiels	9-15u

di 18	NK Limburg - Le Theatre Hotel - Vrijthof 50, Maastricht	van 19.30u
za 22	Diestse Studiekring - CC Elckerlyczaal, Begijnhof, Diest MEDEC - Ruggenhof - Fr van Dijkstraat 46, 2100 Deurne Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Achter Olmen - T.I. St-Jansberg - Weerterstwg., Maaseik EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel Spring PaperMoneyFair Maastricht De Polfermolen - Plenkertstraat 50, Valkenburg	9.30-17.30 12.30-16u 12.30-17u 13-15.30u 8-11 u za 9-18u zo 10-16u
zo 23	EGMP Aalst - S.C. Immerzeel - R. Novarumstr. 4, Aalst EGMP Tienen - 't Hoekske - Oude Leuvensestr 93, Tienen Wase Ruilclub - Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas Bourse Internationale - AEN La Louvière Le Pagnol - Rue des ateliers 7, 7100 Haine St-Pierre Grote Internationale Muntenbeurs Luxemburg Casino - Rue Th. Flamming, L-5618 Mondorf-les-Bains	9-12.30u 9-12u 9-12u 7.30-15u 9-16u
za 29	Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel	12.30-17u 8-11u

Gerda & Hugo DE BEUL / FILATIS2

WIJ BIEDEN ALLES VOOR DE VERZAMELAARS VAN MUNTEN EN
BANKBILJETTEN - PRENTKAARTEN - TELECARDS - CATALOGI

Grote specialiteit benodigheden

Vraag onze bijzondere voorwaarden voor grote afname

e-mail: debeul@evonet.be

website: www.filatis2.com

Sint-Katelijnevest 38 – 2000 ANTWERPEN Tel. 03 / 226.40.68

ma 1	51e Internationale Ruilbeurs - EGMP Leuven Brabant - Brabantlaan 1, 3001 Leuven	9-15u
di 2	AEN Brussel - Bowlmaster, Rue Van Zande 45, 1080 Bru NK Zeeland - Hof van Buren - Oranjeln 19, Middelburg	vanaf 18u 18.30-21u
za 6	EGMP Dendermonde - t'Klokske - Pijndersln 90, Denderm N.K. Hasselt - Cult. Centr. Vergaderzaal 1, 3500 Hasselt Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel	12-17u 13-17u 12.30-17u 8-11u
zo 7	EGMP ZW-Vlaan - Kartouchke, Ingelmunsterstr. Izegem AEN Couvin - La Ruche - Place Gén. Piron, 5660 Couvin N. Edelweissje - St-Katarina, N. Cleynaertsiaan 1, Hasselt Wase Ruilclub - Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas	8.30-12u 9-12u 8-12u 9-12u
ma 8	EGMP Brugge - C.M. - Moerkerksestwg. 118, B-St-Kruis	vanaf 19u
wo 10	NK. Brabant - Bar Le Duc, Korenbrugstr, sHertogenbosch	20-21.30u
vr 12	N.K. Berthout - Offendonk - Den Haes 8A, St-Kat-Waver	19-22.30u
za 13	AGMP Antverpia - Ruggehof - Fr. v Dijkstr. 46, Deurne AEN Nijvel- Coll. St-Gertrude-Faubourg de Mons, Nijvel AEN Verviers- École St-fiacre, Rue du Husquet 26, Dison Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel Filanumis 2017 Muntmanifestatie Expo - Meidoornkade 24, Houten (NL)	12.30-16u vanaf 14u 8-12u 12.30-17u 8-11u 9.30-16u
zo 14	AEN Vielsalm - salle du Quartier de la gare, Vielsalm N.K. St-Truiden - Oud Atheneum - Zoutstraat, St-Truiden	8.30-12u 8-11.30u
za 20	Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel	12.30-17u 8-11u
zo 21	EGMP ZW-Vlaand- Willem Tell - Brugsestr 20, Kortrijk AEN Luik - Collège St-Servais - 104 rue St-Gilles, Luik Numismatica Wetthra - CC De Poort, Markt 27, Wetteren Go Collections - Centre Culturel - Rue Haute 1, Gosselies 50e Internationale Ruilbeurs - AEN Luik Collège St-Servais - 104 rue St-Gilles, 4000 Luik	13-16u 8.30-11u 9-12.30u 8.30-12u 8.30-14u

do 25	40e Internationale Ruildag - EGMP Dendermonde Kon. Atheneum - Zuidlaan 3, 9200 Dendermonde	8-14.30u
za 27	Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Achter Olmen - T.I. St-Jansberg - Weerterstwg., Maaseik EVB - Paon Royal - Rue Vieux Marché Grains 6, Brussel Algemene Vergadering EGMP Gotische raadzaal Stadhuis - Grote Markt, 3000 Leuven	12.30-17u 13-15.30u 8-11 u 10-12u
zo 28	EGMP Aalst - S.C. Immerzeel - R. Novarumstr. 4, Aalst EGMP Tienen - 't Hoekske - Oude Leuvensestr 93, Tienen AEN La Louvière - Pagnol - Rue d'ateliers 7, H. St-Pierre	9-12.30u 9-12u 9-12u

altijd-prijs-**BEURSTOMBOLA**

nog af te halen tot 9 april 2017

LOT	prijs	LOT	prijs	LOT	prijs	LOT	prijs
051	25	181	189	450	455	552	156
055	166	210	508	453	93	555	254
086	368	253	561	454	497	559	364
087	202	254	418	465	303	565	268
088	227	339	447	467	69	566	502
089	595	348	125	468	346	574	33
090	362	351	503	469	384	576	59
141	588	356	342	470	218	596	72
148	81	393	467	471	79	597	160
153	209	395	222	484	152	598	405
155	299	396	122	498	293	599	352
163	47	432	23	499	478	600	265
170	187	433	204	542	328		

Voor een volledige lijst, zie: www.numismatica-herentals.be/beurs

Zoekertje: wie kan mij helpen aan de volgende muntjes?

Lincoln Penny: 1982 D - 1983 D - 1987 D. Alvast hartelijk dank!

Ik ben iedere maand aanwezig op de clubactiviteit te Herentals, u kan mij tevens contacteren via mail: jacquesprie1@skynet.be

MAUQUOY®
since 1875

Industrieweg 12
B - 2280 Grobbendonk
Belgium
www.mauquoy.com
+32 (0)14 50 79 10
medal@mauquoy.com

ma 1 mei **EGMP Leuven** 9-15u
51e Internationale Muntenruilbeurs
Brabantal - Brabantlaan 1, 3001 Leuven
michel.frooninckx@pandora.be

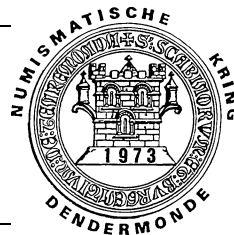
za 6 mei **Bankbiljettenbeurs (& postzegels)** 10-17u
De Lijster - Lijstersingel 20, Capelle a/d IJssel www.wbevenementen.eu

za 13 mei 9.30-16u
Filanumis 2017 Muntmanifestatie
Expo Houten - Meidoornkade24, Houten (NL)
Wouter Beerekamp +31 50 5033926

zo 21 mei **AEN Luik** 8.30-14u
50e Internationale Ruilbeurs
Collège St-Servais - rue St-Gilles 104, 4000 Luik
cerclenumismatiqueliegeois@gmail.com
Jacques Bertrand 0498 420 913

do 25 mei **EGMP Dendermonde** 8-14u
40e Internationale Numismatische Dag
Kon. Atheneum - Geldroplan, 9200 Dendermonde
georges.vanbiesen@hotmail.com 0476 759 842

za 27 mei **Algemene Vergadering E.G.M.P.**
Gothische Raadzaal Stadhuis
Grote Markt Leuven
www.egmp-vzw.be

Brumunt

Uw Partner voor uw collectie

www.brumunt.com

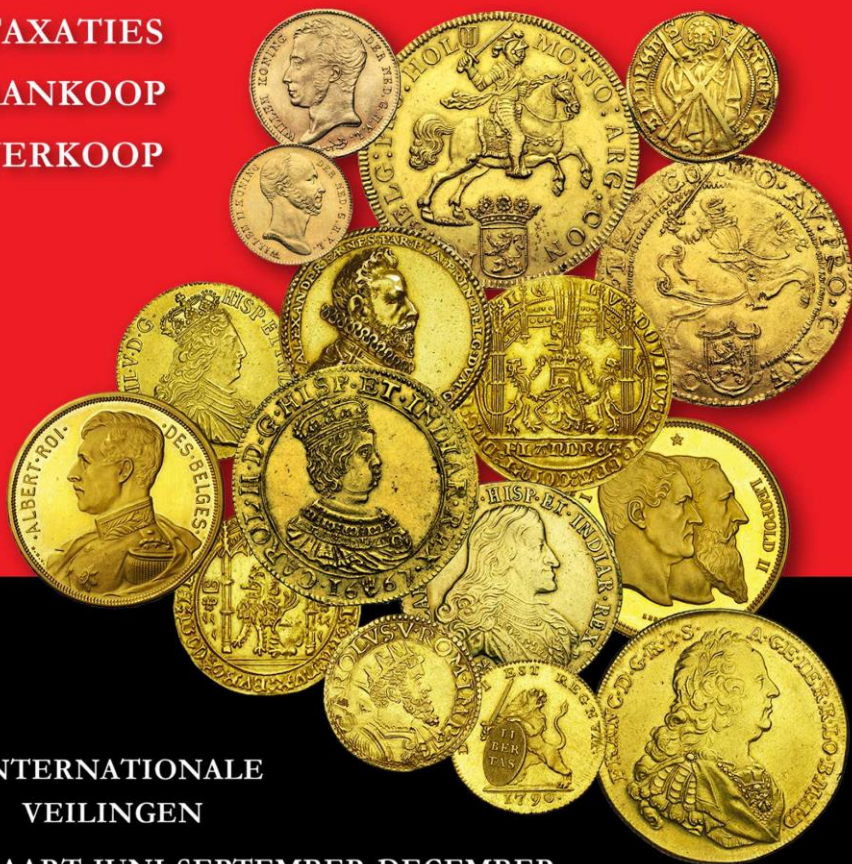
Gistelse Steenweg 93, B-8200 Brugge
info@brumunt.com - Tel: 050 71 86 06

Jean ELSEN & ses Fils n.v.

TAXATIES
AANKOOP
VERKOOP

INTERNATIONALE
VEILINGEN

MAART-JUNI-SEPTEMBER-DECEMBER

Onze experts schatten gratis uw verzameling en betere munten die worden ingeleverd voor onze veilingen.

De catalogus wordt in heel de wereld verstuurd.

Kelten, Grieken, Romeinen, Byzantijnse, Middeleeuwse en moderne munten. Penningen en jetons.

Tervurenlaan 65
1040 Brussel

Tel : +32-2-734.63.56
Fax : +32-2-735.77.78

info@elsen.eu
www.elsen.eu